Ч 59. Чернівцї, четвер дня 14. (26.) марта 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цїлий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграницї 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі недїль і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адмінїстрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Полїтика реальна.

IV.

(До сповіди! — Культурна праця Поляків в нашім краю. — Експльоатацийна праця се не культурна праця. — Руска шляхта і наші до неї претенсиї. — Чи можливе порозуміне? — Який може бути конець боротьби?)

Саме тепер піст, люди сповідають ся. Здаєть ся, що під впливом сего часу і автор „Нашої бездїльности народної“ став розтрясати сумлїнє народне, став громаду опозиціонїстів брати на сповідь. І добре ся стало. Нашій суспільности треба доконечно вже раз — чим скорше тим лїпше — вглянути докладно в своє сумлїнє, зробити потрібний з ним обрахунок і висповідати ся із своїх провин народних прилюдно. Се перший крок до поправи. Ми з свого боку старали ся также до того причинити ся.

При тім обрахунку сумлїня треба дуже о то дбати, щоб не старати ся виправдувати своїх провин, спихаючи причину їх на кого иньшого. Особливо-ж наші народовцї-опозиціонїсти попадають легко в той гріх. З одного боку, як ми показали, перецїнюють свої сили, з другого боку за все, що у нас не так, як треба, спихають вину на Поляків.

Безперечно велика часть вини за наш теперішний невідрадний стан спадає на Поляків. Поляки становлять у всхідній Галичинї велику частину інтелїґенциї краєвої. Інтелїґенция краєва взагалї має важні обовязки супротив краю. Але як мало бачимо ми у рускої інтелїґенциї дїйсно культурної працї, так само мало а навіть ще меньше заходить ся польска інтелїґенция около культурної працї для того краю; вона немов не почуває ся до того обовязку, як що і робить, то не з огляду на край, в котрім осїла, а з огляду на народність, до котрої приналежить, так що тота праця як раз виходить часто на шкоду краю. Розуміємо під краєм вузшу вітчину — всхідну Галичину, але коли-б навіть брати цїлу Галичину, то наше твердженє оправдане. Той край, де жиє дві народности, що йно тодї в культурнім зглядї стоїть високо, коли обі народности без перепон культурно розвивають ся. Для патріотів Галичини, чи вони Поляки чи Русини, виходить з того обовязок, дбати в рівній мірі про обі народности.

Маючи власть в своїх руках в таких автономічних корпорациях як ради повітові і сойм, могла-б польска інтелїґенция, коли-б дїйсно хотїла дбати о культурне піднесенє нашого краю, богато зробити, від неї як не все то вже богато залежить. Між тим велика часть наших рад повітових не виявляє майже жадної дїяльности і є просто тягарем краю. Гроші у них марнують ся, часто чути про спроневіреня гроша публичного (а ще частїйше не чути про них, бо їх уміють закрити), в касах громадских, котрі ради повітові повинні люструвати, таке саме. І у соймової більшости нема зрозуміня для культурних потреб нашого краю. Возьмім лиш наше шкільництво. Кому залежить дїйсно на осьвітї народній, хто дїйсно переконаний, що дорога до висшої культури на всїх полях веде через загальну осьвіту, хто дальше знає, що осьвіта найнизших верств може ширити ся лише в рідній мові, той, хотьби він і Поляк, скоро лиш має серце для краю, не може і не сьміє обставати за тим, аби у всхідній Галичинї по руских селах в школах одноклясових, а ще в додатку з південною наукою, учити руских дїтий польскої мови. Він знає, що з такої науки не буде нїякого хісна, що наука польскої мови спиняє в тім разї поступ науки взагалї. А прецїнь Поляки так роблять і тим стають на перешкодї ширшої осьвіти нашого народу. Взагалї свою перевагу в радах повітових і в соймі уживають головно до убезпеченя панованя польского елементу в краю а не так для культурного поступу краю.

---

3)

Зломане житє.

Образець з недавної минувшости.

(Дальше).

IV.

По двох тижнях тяжкої борби з самим собою, Кость рішив ся встати і вийти. Мимоволї хотїв звернути ся на дорогу, що вела до двора, але обава перед новою ганьбою здержала єго від того. Він пішов на приходство. Сьвящеником у тім селї був чоловік середних лїт, вдовець і мав лиш одного сина, що слухав фільозофії. В часї вакаций він лиш з початку заглянув до батька, а звичайно їздив по численних свояках, уживаючи молодих лїт, як кождий молодий академик.

Несьміло запукав Кость до комнати сьвященика. Різьке „прошу“ ще більше відобрало єму відвагу. Кров ударила єму до голови. Він мусїв задержатись, щоби прийти до себе. Вкінци несьміло відчинив двері.

— А! як ся маєш, Константине! Ти вже і забув на мене. Та бо і в церкві не бачив я тебе через довший час! Так перше не бувало... Ти хорий? — спитав, дивлячись Костеви в очи.

— Не здоров — відказав Кость.

— Ну, сядь! Я знаю все; але не забувай, що ти кандидат до стану духовного. Не трать надії на добре, хоч мусиш виречи ся всяких думок о чім иньшім.

Кость спаленїв, як дївчина. Він і не гадав, що сьвященик може що знати; був би і не йшов до него. Але тут-же і блиснула єму надія, що може щось довідати ся про Амельку. Отже, не кажучи і слова, звернув питаючий зір на сьвященика.

— Не знаю, сину, всього. Знаю тілько то, що менї сказала сама панї Кашубинська, котра і покликала мене до себе на третїй день по твоїх осьвідчинах. Амельки я не видїв, але мусїло зайти щось дуже недобре, бо лїкар більше як тиждень сидїв в дворі, а ще й приїзджав другий зі Львова. Хто був хорий властиво, не знати, бо і пан і панна лежали, а сама панї ходила як ствір. Вчера пополудни я був там знову, Амелька хора виїхала з вітцем за границю. Здає ся, що не живо верне, а може вже й нїколи. Зле стало ся, длятого, мій друже, послухай моєї ради, та поїдь собі і ти троха в сьвіт. Потужиш, потужиш, і як не забудеш, то хоч не все буде тобі то на мисли. Нема нїчого злого, щоби на добре не вийшло, але і то памятай, що смерть і жінка від Бога призначені.

Кость зразу сидїв як на жарі; тепер опустив руки, зігнув ся як дуга, опустив очи і думав.

Сьвященик ходив по хатї і курив люльку.

— Но! друже, не забувай ся! Закури собі люльку, може то з димом троха відійде.

Кость дав ся намовити, але смуток не сходив з єго лиця.

— Не жури ся, чоловіче! — говорив дальше сьвященик. Я знаю, що в тебе тепер розпука і досада. Роспукою кинь; ти-ж християнин, а небавом маєш стати учителем християнським, маєш других научати і потїшати. Зачни се практично, значить: зачни від себе. А досада! байка, сину! Читай історию нашого народа, але читай уважно, не тілько стрічки, але і межи стрічками, а побачиш, що се твоє горе нїчим не є напротив того, яке наші батьки витерпіли. А прецїнь они все перебули. Історія твоя не нова і не перша; хоч я не знаю, чи се лучилось коли питомцеви, але лучалось і лицарям найвисших станів.

Кость все слухав і від часу до часу позирав на сьвященика, котрий не переставав говорити:

— Кождий з нас перебував своє: перебув і я немало. Ти хоч можеш тим потїшити ся, що твоя любка жиє. А я би був дав собі виточити кров зпід серця, коби лиш нею окупити житє моєї небіжки. Годї! Воля Божа!

— То що иньше! — закинув Кость півголосом.

— Як то иньше?! То ти волїв би бачити єї мертвою? Ах ти, самолюбе! Се не по християнськи! Чи ти певний, що міг би єї зробити щасливою? Она вихована в иньших обставинах — то чи могла би тобі бути доброю жінкою? Чи ти зміг би дати їй все те, що вимагала би она від тебе, а без чого она не могла би обійти ся... Любов, скажеш, заступила би обосторонні недостатки. Нї, серденько, нїколи! Така любов могла би змінити ся в ненависть, як часто буває в зле дібраних подружях, в котрих обоє перед вінчанєм инакше ідеалїзують собі щастє подружне, а інакше оно їм випадає, бо забувають, що таке щастє мусить товаришити їх житю, яке вимагає більше, чим самої любови.

Тепер же поодиноко: чим причинила ся польска інтеллїґенция — там, де могла — до отверезїня нашого люду? Противно, почитателї „сьвятої“ коршми стояли тут звичайно на перешкодї. Чим причинилась она для піднесеня рільничого промислу у нашого люду? Чим для уздоровленя економічного стану і т. д. і т. д. Нїде правди дїти: ми бачимо більше експльоатацийну нїж культурну працю польскої і злученої з нею жидівскої інтеллїґенциї в нашім краю; сама-ж експльоатацийна праця се не культурна праця. Хіснує ся тота інтеллїґенция в нашім краю всякими правами, і то навіть більшими, як єї прислугували-б, то повинна почувати ся і до обовязків супроти краю.

А вже-ж до нїкого так, як до нашої рускої шляхти, т. зн. до тої шляхти, що з поконвіку осїла на Руси і завсїгди, ба навіть ще і тепер називає себе рускою шляхтою, дарма що з часом задля охорони станових интересів пристала до польскої і приняла мову польску, маємо ми великі претенсиї. Вона-ж повинна бути солию землї, вона повинна стояти в перших рядах культурних робітників нашої землї, сего домагає ся навіть єї власний интерес; міжтим ми не бачимо, щоб у неї було зрозуміне того свого дїйсного интересу, зрозуміне культурних потреб нашого краю, нераз офірували вони ті интереси і потреби для — польщини. І ческа шляхта также знїмчена, але вона все таки знає, що вона ческа шляхта!

Очивидно є одиницї і між польскою інтеллїґенциєю, що із своїм польским патріотизмом уміють погодити дїйсні интереси краю, що щиро працюють над добром нашого краю, є такі одиницї і між шляхтою і ми певно уміємо працю тих людий цїнити і шанувати, але се все таки лиш одиницї. Докоряєм ми своїй рускій інтеллїґенциї неробством, тим самим правом підносимо той докір і супроти польскої інтеллїґенциї. Нїчого иньшого, лиш горяча любов до рідного краю спонукує нас до того. Ми раді-б бачити наш край на найвисшім щеблї культурного розвитку. Хто до того причиняє ся, сей годен похвали, а хто, маючи обовязок і спроможність причиняти ся, сего по силам своїм не робить, найже хоть вислухає кілька терпких слів.

„Gazeta Narodowa“, орґан тої частини польскої інтеллїґенциї, що ми єї маємо на умі, і до котрої ми найбільше маємо претенсиї, правильно повторяє за „Буковиною“ докори супротив рускої інтеллїґенциї щодо бездїльности і неробства, але в тій поважній ґазетї ми не дочитались нїколи таких докорів супротив польскої інтеллїґенциї, хоть і вона, як кажемо, не без вини. Або чи може там все в порядку? Чи дїйсно культурної роботи по тім боцї далеко більше, нїж по сїм? Чи там зовсїм вже таки нема такого самого неробства а притім такої самої пустої а галасливої забави в патріотів, як у нас? — Кождий справедливий і обєктивний чоловік мусить признати, що тоті наші питаня дуже оправдані. Ми раді-б, щоб і польска суспільність їх собі ставляла і по щирости на них відповідала, ми раді-б, щоб і „Gaz. Nar.“, коли вже не таким окликом як до Русинів („Чи не схаменуть ся?“), то хоть подібним кликнула до своїх читачів і сказала їм виразно, чого наш край (не сама лиш narodowa т. зн. польска справа) від них домагає ся. Ми знаємо, що задля интересів національних можуть собі Русини і Поляки бути противниками, але поза тими интересами є ще справи загальної культури краєвої, котрих годї понехати без шкоди для самих таки интересів національних хотьби і польских.

Ми се висказали, щиро бажаючи порозуміня, бо ми зовсїм не належимо до тих, що вже a priori не вірять в порозуміне між Поляками а Русинами. Ми мали спосібність близше пізнати кількох дуже впливових Поляків, їх гадки і дїланє, і ми переконали ся, що порозуміне і спільна культурна праця можливі. На перешкодї тому з одної і з другої сторони у загалу стоїть велике упереджене супротив себе. Один про другого гадає, що той напосїв ся на єго житє. Хто щиро бажає порозуміня, той мусить у своїх тото упереджене поборювати. Годї, носячи „сьвячений“ в холяві, вимагати від Поляка жичливости, щирости і приязни. Годї брутальною силою і бутою вимусити для себе у Русина любов. Зрештою не будем з опозиціонїстами теорично сперечати ся за те, чи порозуміне з Поляками можливе, чи нї; тут годї когось сяк або так переконати, бо се річ більше індівідуального чутя.

Виходїм отже від того заложеня, що з Поляками неможлива згода. В такім разї коли нема згоди, то очивидно мусить бути боротьба з тою рахубою, що або противника знищить ся, або присилує ся єго до згідливого житя. Борім ся отже! Та боротьба наша з Поляками не може серед даних обставин відбувати ся манлїхерами, списами та шаблюками, а коли-б навіть і на таке пішло, то история цїлих віків показує, що оден другого знищити не знищимо. Вже з того ясно, що остаточна цїль нашої боротьби може бути все таки лиш порозуміне і згода, що і борючи ся треба гадати про згоду. Цїла боротьба представляє ся нам отже нїчим иньшим як перегонами в культурній працї. Хто більше виявить за собою культурних здобутків, той виграє. А се знов таки виходить на наше

Nur die Arbeit kann erretten,
Nur die Arbeit sprengt die Ketten,
Arbeit macht die Völker frei!

Коли-ж ми, що віримо в порозуміне з Поляками, віримо в згідливу і спільну культурну працю, безнастанно накликаємо нашу суспільність до працї, бо уважаємо працю не лише підставою нашого істнованя народного але і средством до порозуміня і до згоди з сусїдами, коли ми не лиш накликаємо, але таки і берем ся до працї, то тим більше народовцї-опозиціонїсти повинні брати ся всїма силами до такої працї, бо се одинока дорога до побіди. А при працї зійдем ся всї, не лиш всї народовцї, але і Поляки. Праця нас всїх поєднає. Доки у нас велика сила великих слів а більш нї-

---

Кость сидїв знову тихо і не сьмів спротивити ся нї одним словом; здавало ся як би розберав ті слова в мисли. В тім покликано їх на обід.

— Но, друже! попри те все може би не завадило тобі, як би ти був ласкав з'їсти зі мною обід. Ходи, брате! — сказав сьвященик і унявши єго за руку, потягнув єго до другої комнати.

Того таки дня дав ся Кость намовити виїхати до села, де перебував син сьвященика. Але не живо зійшла з памяти єму Амелька, і хоч нераз був веселим в товаристві молодежи, то все на єго лици оставсь вираз мелянхолїйний, і він нераз задумував ся посеред найвеселїйшої забави, а потім ставав смутним і мусїв уступати ся з товариства, в котрім в таких хвилях був завадою. Ся туга мучила єго по кілька днїв, а нераз треба було довшого часу, щоби прийшов знову до себе. Але анї до ординациї анї до женитьби не спішив ся.

V.

Так минуло два роки. У паньства Кашубинських змінило ся много. Сини пішли на свій хлїб: Один взяв посесию, другий пішов в адвокати. На місце давної веселости залягла двір якась смута. Амелїя змінила ся до непізнаня. З черствої, здорової, румяної дївчини зробила ся худа, висока як тополя дама, що шляла ся як мара по простірних двірских комнатах. Она стала ся дразливою, нїхто не міг їй догодити. Перед вітцем мала такий страх, що коли той вступив до єї комнати, або стрітив єї на переходї в иньшій комнатї, она пускала все, що мала в руках, на підлогу. Побут єї за границею, більш як цїлорічний, не поправив єї.

Отець жалував, що скривдив своїм поведенєм доньку, але мав чисту совість перед своїми предками-кармазинами. Він болїв над єї станом, і вкінци, щоб єї не дразнити, уникав єї, хоч се було майже неможливе анї для него, анї для неї. Нераз серце краяло ся єму на вид дочки, але стояв твердо при своїх шляхетських засадах. Про Костя не вільно було нїкому і згадувати.

Але з часом почала Амелїя тонути в молитвах. То докучило вітцеви ще більше. Він ненавидїв біґотизму а Амелїя почала часто розпитувати ся про ріжні монастирі і їх закони. Отець не любив законів монаших, уважаючи, що там ідуть лиш самі дармоїди і непотріби, а що найменьше можуть там іти люди, що змарнували свої сили в службі військовій а хотїли в монастирях випочати по бурливім житю і спокутовати вибрики молодих лїт, як водилось за часів бл. п. Річи посполитої. Впрочім новочасна доктринерия не позволяла єму думати, щоб єго дочка була якою Камедулкою або Капуцинкою, а сьвіжа история Варвари Убрик промавляла против того.

Але жаль розбирав єго; він же став ся безпосередним виновником того нещасного положеня дочки не тілько через то, що прогнав від себе Костя, але і тим, що єї тяжко побив; она хорувала тодї на потрясенє мозку, а житє єї через тиждень було лиш на волоску. За уратоване єї від смерти мав дякувати лише старанному доглядови совістного лїкаря.

Він нераз думав про Костя, хоч про него нїхто не згадував, порівнував єго вроду і характер, як також єго інтелїґенцию з иньшими мужчинами, не виймаючи навіть своїх синів, і осуд єго все випадав в користь хама.

То єго гнївало, але відтак погодив ся з гадкою, що Амелїя, ідучи за поривом серця могла, а навіть мусїла була в нїм любити ся. Вкінци опустив би що зі своїх родових традиций, коби Кость вернув ся, коби перший зробив крок, щоби Амельку ущасливити. Але Кость як у воду пішов. І слих за ним пропав. Лиш рідко коли писав до матери на руки сьвященника, а в листах обіцював матери, що вже небавом оженить ся, але де і коли, в кого і з ким, о сїм і не споминав. Мати плакала по кождім листї, та все падькала і молила ся, щоби дав їй Бог діждати ся, коли син стисне їй голову при першій Службі Божій, і в своїх листах просила єго, щоби вже скорше женив ся, бо сама вже старенька, а лїта живо йдуть. На се не було знову довший час відповіди, аж по кількох місяцях знову приходила така сама обіцянка від сина.

Священик якось що раз рідше бував в дворі. Сам добровільно не йшов, лише на запросини а і то, коли тілько міг, то звиняв ся працею або слабостю. При стрічі єго з паном або панею, нїколи також про Костя не було і згадки.

Раз якось помер в сусїдстві священик. В

чого, доки ми лиш теоретиками, доти нема порозуміня; при практичній праці стрінуть ся всї, що люблять свій нарід і свій край; яко робітники станутъ всї в оден ряд, робота нас всїх порівнає.

НОВИНКИ.

ЧЕРНІВЦІ, дня 25. марта 1896.

На приготовляючий курс до рускої ґімназиї зголосило ся вчера 83 учеників, охочих записати ся до рускої ґімназиї в Чернівцях. Вчера іменно почав ся курс. Чуємо, що то ще не всї зголосили ся і що число їх перейде і сто. Нехай би з них і половина перепала при іспитї або рішила ся не ходити до ґімназиї, то перша кляса все таки буде велика, бо і на провінциї приготовляють ся також хлопцї до нашої ґімназиї. З Галичини дістанемо певно також значний контінґент учеників з околиць близше Чернівцїв. Тепер тілько аби добру бурсу заложити в Народнім Домі. Ми маємо велику надїю на жертволюбність буковиньских Русинів, котрі все памятають, що най громада зложить ся лише по ниточцї, а для бідного буде сорочка.

Перенесеня. В Галичинї перенесені повітові комісарі Юлїян Федорович з Грибова до Рогатина, Омелян Чепеловский з Бібрки до Лїська, Володислав Оссолиньский з Чесанова до Бібрки, Юлїян Бронарский з Рогатина до Грибова; концепіст Володислав Красуский з Коломиї до Чесанова; практиканти др. Володислав Журовский зі Снятина до Коломиї, др. Тадей Мошиньский зі Львова до Дрогобича, Людвик Виковский зі Стрия до Горлиць і Тадей Проминьский зі Львова до Камінки.

Руска каса. Минувшої недїлї радили черновецкі і стороньскі Русини над заложенем товариства, що має називати ся Руска Каса. Рішили деякі зміни в проектї статута і є надїя, що небавом товариство буде готове. Дай Боже як найскорше; селяни дуже бажають собі такого товариства, бо вже їм жиди надоїли, а заратувати ся в потребі нема де.

Чи буде коли на Буковинї висший краєвий суд? Таке питанє мусить собі кождий мешканець Буковини з жалем поставити, з жалем тому, бо після послїдної бесїди мінїстра судівництва відповідь на се питанє звучить: нї! Мінїстер ґр. Ґляйспах сказав, що вправдї збільшить ся число судів першої і другої інстанциї, але не в такій мірі, як се дехто уважав конче потрібним задля введеня нової цивільної процедури. З тої причини треба буде число судиїв побільшити, але не число судів. Беручи річ зі становиска обивателїв, котрі шукають свого права, їм треба безперечно дати можність, дістати ся з найменьшими трудами до свого судиї, і тому треба також збільшеня числа судів, але лише в малій мірі. Вже саме збільшенє числа судиїв коштувати ме дуже богато, а кождий мінїстер мусить мати на увазї стан державної каси. Отже тому збільшить ся число судів лиш в Чехах і Галичинї. — Ми спитаємо, а чому не на Буковинї, де потреба є може найбільша? Що-до судів стоїть Буковина між всїми австрийскими краями найгірше, отже сему лиху треба би як найскорше запобігти. Чи може мінїстер при назві „Галичина“ мав на думцї „Галичину і Буковину“, як се дуже часто уживає ся?...

З львівского унїверситету. В минувшім зимовім курсї читали по руски на фільозофічнім факультетї проф. Михайло Грушівский і доцент др. Олександер Колесса, а на правничім проф. др. Стебельский і доцент (Поляк) Долиньский. Проф. Грушівский мав такі виклади: 1) Читав дальше „курс історії Руси“ (період середний або литовско-польский) 3 години тижнево; в сїм курсї історії Руси перейшов формованє вел. кн. литовского і процес прилученя до него руских земель в XIII—XV віцї; боротьбу вел. кн. литовского з Польщею за рускі землї; дальше історию унїї і відносин в. кн. литовского до Польщі і на ґрунтї єї. 2) Викладав „огляд жерел до історії Руси“ 1 годину тижнево. В сїм викладї професор подавав далї жерела давного періоду: лїтопись київску та галицко-волиньску і іньші памятники давного письменства зі сторони історичного їх значіня. 3) На „вправах історичних“ (замісць семинаря) читано, перекладано і пояснювано початкову лїтопись руску; т. зв. найдавнїйшу єї часть (до року 972) дочитано до кінця, а притім головна увага звернена була на вияснене складу лїтописи. Головнїйші памятники давної аґіоґрафічної лїтератури були для зреферованя роздїлені між поодиноких участників сих вправ.

В Чернівцях було з кінцем 1895 р. 164 товариств, а то 65 добродїйних, 36 для плеканя штуки, науки і лїтератури, 11 студентских, 15 конфесийних, 19 для береженя і поперття інтересів поодиноких станів, 6 шпортових, 7 полїтичних і 5 льосових. Розуміє ся, що не всї з тих товариств розвивають ся рівно добре, а особливо товариства для плеканя штуки і лїтератури належать до мертвороджених дїтий. Також добродїйні товариства лежать в більшій части вже в аґонії, а лише товариства шпорту процвитають. Здає ся, що в Чернівцях таки за богато товариств і в сїм треба мабуть шукати причини, чому они не розвивають ся, як повинно бути. До того находимо в богатьох товариствах тих самих людий, котрі окрім того мають занятє заводове, і не можуть — як то кажуть — розірвати ся на два боки; і так находить на ті товариства і в лїтї сон зимовий. З тих 164 товариств певно пята часть істнує лише на папери...

Папа Лев XIII. обходив — як відомо — в дни 2-го марта с. р. 87-мі роковини своїх уродин, а на другий день (3-го марта) припадали 18-ті роковин єго коронациї, отже 2-го марта приняв в полудне в салї троновій на публичній авдиенциї благожеланє. Між благожелателями були, як пишуть з Риму до „Душпастиря“ — також архієп. Йосиф Сембратович і о. Василь Левицкий, котрий яко прокуратор церкви рускої при Апост. престолї складав желаня папі в імени наших архиєреїв, капітул, духовеньства і народу руского. Сьв. отець, вислухавши промови о. Левицкого, відповів: „Дуже менї мило, що греко-Русини, як усе, так і нинї памятають на мене; дякую їм від серця“ — а відтак з радостию згадав кількома словами, що єго дїло: колеґія для Русинів в Римі уже на окінченю та що небавом наступить віддїленє питомцїв-Русинів від прочих Греків.

Складки. На нашу руску друкарню зложили; уч. Турушанко з Слоб. Раранча 2 зр., надуч. Макс Кайндль з Чернівцїв 5 зр., о. катехит Олександер Стефанович зі Львова 50 кр.; уч. Николай Спинул з Чорного Потока 3 зр., разом **405 зр. 10 кр.**

Наука, штука і лїтература.

* Від нового року редакцию „Дзвінка“ веде проф. Василь Білецкий при помочи молодших письменників Ост. Макарушки, Богдана Лепкого і и. Хоч ми і торішному видаваню „Дзвінка“, як на наші обставини, не мали що закинути, але сего року бачимо заходи, зробити „Дзвінок“ ще цїкавійшим для дїтвори. „Дзвінка“ ч. 6. містить: Оповіданє Богд. Лепкого „Медвідь“; продовженє „Учених розмов Никольця з татуськом“ Ост. Макарушки; початок розвідки Ол. Тишка „Малі сусїди людий“; стих В. Самійленка „Вечірня пісня; повістку „Штука“; байку Сильв. Яричевского „Папуга і Птахи“; поясненя до ілюстраций; розвязку загадок з попередного числа і посмертну згадку. Годить ся підперти добрі змаганя редакциї і нашого Товариства педаґоґічного. Най Галичан галицкі ґазети учать, а ми до Буковинцїв маємо просьбу; там, де можете обійти ся без якогось не конче потрібного видатку, защадїть сей гріш і для власної користи і вихованя своїх дїтий в рускім дусї, закупіть собі *Зорю* і *Дзвінок*, а певно не пожалуєте. До „Зорі“ і „Дзвінка треба адресувати: Львів, ул. Академична ч. 8. „Зоря“ коштує на цїлий рік 6 зр. (60 аркушів друку), а „Дзвінок“ 3 зр. річно (24 аркуші друку).

Телеґрами „Буковини“.

З дня 25-го марта 1896 року.

Відень. Палата послів приняла в другім і третім читаню проект закона о будові льокальної зелїзницї Ходорів-Підвисоке і проект о віденьских закладах руху. Мінїстер зелїзниць підніс, що навіть бесїдники „против“ признали хосенність закону. Що-до каналу між Одрою-Лабою а Дунаєм, то ческе намістництво вже одержало наказ, предложити склад комісиї.

Відень. Вибір бурмістра відбуде ся в день 10-го квітня с. р.

Рим. Папа занедужав, терпить іменно на безсонність і ослабленє.

Рим. Переговори з Менелїком що-до заключеня миру поступають скоро наперед.

недовзї опісля бачив ся тамошний дїдич із сьвящеником, та почала ся бесїда про вибір сьвященика на місце покійного. Якось так зійшло ся, що і пан Кашубинський прилучив ся до їх товариства.

Дїдич запитав сьвященика, де то обертає ся той молодий сьвященик, що бував ще питомцем у паньства Кашубинських. Коли він не має якої доброї посади, то він собі єго дуже вподобав і радо надїлив би єго презентою.

Священик сказав: — На жаль, він ще не виординував ся.

— Але-ж то не шкодить — відповів дїдич — напишіть до него, щоби він виординував ся; тимчасом буде на парохії сидїти вдова з вікарим, а за два а найдальше за три роки я єго запрезентую.

— Як би ви, пане, самі до него написали, то він мав би вже добре запевненє, бо моє запевненє мало значить і він може не схоче менї повірити, — відповів сьвященик.

— А добре, дуже добре! — весело сказав шляхтич. — Прошу менї дати адрес до него. І витягнув пулярес, щоби занотувати село і почту, де пробував Кость Гречан.

Пан Кашубинський був нїмим участником тої розмови, але якось роз'яснило ся єго лице на згадку про Костя. Сьвященик сподївав ся чого иньшого від него, бо знав пана Кашубинського яко прудкого а не дуже розважного чоловіка.

Коли шляхтич, що інтересував ся Костем, записував собі адрес Костя, відвернув ся пан Кашубинський від своїх товаришів, і під позором, що хоче собі скрутити папіроса, виняв з кишенї тютюнерку, живим рухом сягнув за оловцем і на паперках цигаретових зазначив і собі адрес Костя. Але зробив се так живо, що жаден з товариства і не спостеріг того.

При тій нагодї довідав ся пан Кашубинський, що Кость уже має сталий замір женити ся з дочкою одного посесора, але позаяк панна хотїла ще докінчити ріжні додаткові а практичні науки, тож вінчанє відбуде ся пізнїйше.

Здивувало то пана Кашубинського, бо знав того посесора; він походив рівнож з старої шляхти гербової і лиш через нещастя елементарні мусїв продати свій маєток, що єго відтак взяв в посесию від властителя. Кашубинський позавидував посесорови, що той рішив ся віддати свою дочку за хама, бо вірив, що кожда дївчина, яка би вийшла за него, могла би бути з ним щасливою, хоть він буде лиш хапокнишом.

Товариство розійшло ся, і кождий від'їхав в свою сторону.

(Конець буде).

Цїни збіжа і других продуктів.

Дня 18-го марта 1896.

	Львів.				Чернівцї.			
Пшениця . .	від	7.50	до	7.85	від	7.30	до	7.40
Жито . . .	„	6.20	„	6.65	„	5.90	„	6.05
Ячмінь бров. .	„	5.50	„	6.—	„	5.50	„	5.60
Ячмінь простий	„	5.—	„	5.20	„	4.80	„	4.90
Овес . . .	„	5.90	„	6.25	„	5.30	„	5.40
Ріпак . . .	„	8.75	„	9.25	„	9.10	„	9.30
Горох . . .	„	5.—	„	8.—	„	5.—	„	6.—
Вика . . .	„	4.75	„	5.—	„	0·—	„	0.—
Льнянка . .	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Біб	„	0.—	„	0.—	„	0.—	„	0.—
Бобик . . .	„	4.25	„	4.75	„	0.—	„	0.—
Гречка . . .	„	7.—	„	7.25	„	0.—	„	0.—
Конюшина черв.	„	30.—	„	35.—	„	29.—	„	33.—
Конюшина біла	„	35.—	„	50.—	„	0.—	„	0.—
Конюш. шведск.	„	30.—	„	35.—	„	0.—	„	0.—
Кукуруза нова	„	5.—	„	5.50	„	4.20	„	4.30

Хміль 00.— 00.— злр. за кільо у Львові око вита за 10.000 лїтрів 12.50—12.75

Лїтературне Товариство

„РУСКА БЕСЇДА“

в Чернівцях,

улиця Петровича число 2,

має на складї:

„Ілюстровану бібліотеку“

для молодїжи, міщан і селян, редаґовану Омеляном Поповичем

року 1886, 1887, 1888, 1890, 1891, 1892, 1894, по **1** зр. **20** кр. за рочник, а всї **7** разом за **7** зр.

З пересилкою почтовою **7** зр. **30** кр.

Добрі Ради.

Часопись ілюстрована для господарства, домівства і забави. Виходить в Рогізнї що місяця. Передплата, платна в Рогізнї, виносить на рік 1 зр. 50 кр. Адреса: „Добрі Ради“ в Рогізнї, почта Садаґура.

В редакциї можна ще дістати давні рочники Добрих Рад.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в лїтоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

Котвиця

Liniment. Capsici comp.

з аптики Ріхтера в Празї, загально признаний **знаменитий усмирюючий лїк на втиранє:** по цїнї 40 кр., 70 кр. і 1 зр.; можна купити у всїх аптиках. Просимо жадати сей **загально улюблений лїк** просто під назвою

Ріхтера Liniment з котвицею

і принимати з осторожностию лише фляшки зі знаним знаком охоронним „Котвиця“, бо лише ті правдиві.

Аптика Ріхтера під золотим львом у Празї.

„Днїстер“

товариство взаїмних обезпечень

у Львові ул. Валова ч. 11.

перше і одиноке руске товариство асекурацийне, припоручене Всч. Духовеньству і всїм вірним через Впреосьв. Митр. і Преосьв. Еп. Ординарияти всїх трех галицких Епархій, обезпечає будинки, скот, господарскі знаряди, збіже в зернї і соломі, сїно в стогах і будинках против шкід огневих за можливо найнизшою оплатою.

Шкоди лїквідують ся і виплачує ся сейчас по пожарі, а договори заключені з першими Товариствами контрасекурацийними подають **„Днїстрови“** можність обезпечувати і виплачувати і **найвисші суми.**

Полїси „Днїстра“ приймає банк краєвий у Львові при позичках іпотечних.

На житє можна обезпечати ся **через „Днїстер“** після **веїх можливих** комбінаций **в товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає як найкористнїйші услівя і видає полїси і квіти в рускім язицї.

Товариство взаїмного кредиту „Днїстер“, стоваришенє зареєстроване з обмеженою порукою, принимає від своїх членів і третих лиць **вкладки** до опроцентованя **по 5** процент. Ґваранция цїлковита. Удїли по 50 корон. Позички удїляють ся тілько властителям реальностий, вільних від тягарів, за порукою двох членів. З позичок відтягає ся десята часть на удїл.

Зголошеня о удїлене **аґенциї** в місцевостях, де „Днїстер“ не є заступлений, приймають ся.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури .	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова . . .	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	$7^{\underline{00}}$	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова .	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия.	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия . .	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг) .	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди поспішні			Поїзди особові			Поїзди мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї .	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня . .	8^{40}	2^{50}	$11^{\underline{00}}$	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча .	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия . .	.	.	.	.	.	3^{00}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг) .	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.